

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska
dňa 16.12.2020

Peter Majer, hovorca NBS

Dobrý deň prajem, vitajte v Národnej banke Slovenska na našej tlačovej konferencii o zimnej predikcii. Máme za sebou veľmi turbulentný rok, ktorý Slovensko ešte asi nezažilo a nielen o tom, ale najmä o tom, čo nás čaká v blízkej budúcnosti porozpráva guvernér Národnej banky Peter Kažimír a viceguvernér Ľudovít Ódor. Pán guvernér nech sa páči.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ďakujem aj ja, prajem všetkým príjemný dobrý deň tu u nás na pôde Národnej banky Slovenska. Dnes máme zase raz takú, by som povedal nesplniteľnú misiu, pretože mali by sme ohlásiť taký mierny optimizmus a dobré správy v situácii, keď všetci očakávame aktuálne nie úplne dobré správy, ktoré sa budú dotýkať zrejme každého z nás. Mám na mysli dnešné rokovanie vlády, ale tak či tak vás všetkých prosím, aby sme sa pokúsili odpútať od dnešnej reality a aby sme boli schopní spolu s nami sa v podstate pozrieť aj dozadu, ale aj do blízkej budúcnosti. Uplynulé mesiace priniesli sériu pozitívnych viac-menej jednorazových prekvapení, ktoré zmiernia tohtoročnú recesiю slovenskej ekonomiky. Tá by na základe dnes dostupných informácií nemala byť taká hlboká ako sme ju pôvodne predpokladali ešte na jeseň. Tento mierny optimizmus sa opiera o priaznivý vývoj ekonomiky eurozóny, ale aj Slovenska vplyvom oživenia globálneho obchodu. Z toho v zásadnej miere profitoval slovenský priemysel, primárne automobilový priemysel, kde sa dobíhalo to, čo bolo odložené. Výroba sa razantne oživila a produkcia áut vysoko predstihla očakávania. Od marca tohto roku tiež veľmi pomáhali a pomáhajú opatrenia Európskej centrálnej banky a podporujú ich - aj keď nie úplne rovnomerne a v želanej miere - aj fiškálne opatrenia. Dnes síce predpokladáme rýchlejší návrat na predkrízové úrovne v priebehu druhej polovice budúceho roku, to je asi jedna zo zásadných správ, ktorú vám prinášame, no napriek tomu ostávame vystavení obrovskej neistote a rizikám súvisiacim s ďalším vývojom pandémie. Záver tohto roka bude v dôsledku druhej vlny zásadne horší v porovnaní s obdobím júla až septembra - v porovnaní s tretím štvrťrokom, ktorý považujeme za veľmi príjemné prekvapenie. Nevieme koľko ľudí príde o prácu a ani to, ako to celé zvládnu jednotlivé odvetvia ekonomiky - verejné zdravie, ekonomika Slovenska, eurozóny, aj tá globálna ostávajú naďalej ohrozené. Zatiaľ čo aktivita vo výrobnom sektore sa naďalej drží na veľmi stabilnej úrovni, aktivitu v sektore služieb zásadným spôsobom tlmí nárast počtu prípadov a nové obmedzenia sociálnych kontaktov a mobility. Neraz sme

akcentovali, že začiatok konca krízy súvisí s príchodom vakcín a tie vakcíny naozaj sú tu. Pre záchranu životov, ochranu rodín a zabezpečenie živobytia je výsostne dôležité v čo najkratšom čase zaočkovať čo najväčší počet ľudí. Verím, že sa nám podarí strategicky posunúť aj v tejto oblasti a že sa tak stane čo najskôr. Čo teda konkrétne čakáme tento rok a čo na horizonte nasledujúcich dvoch rokov – sú to aktuálne odhady ekonomického rastu. Takže na tento rok predpokladáme recesiú, ekonomický pokles o 5,7 %. Dobré si pamätáte naše také smutnejšie odhady, pôvodne vyše mínus 10 %, potom následne mínus 8 %. Teraz teda odhadujeme lepši vývoj, pokles ekonomického rastu o necelých 6 %. Oživenie v budúcom roku ponechávame nezmenené na úrovni 5,6 % a v roku 2022 sa tempo rastu dostane na úroveň k 5 %, presne 4,8 % ekonomického rastu, ktorý odhadujeme. Pár slov k zamestnanosti - zamestnanosť v tomto roku poklesne a začne sa zotavovať až v druhej polovici budúceho roku, pričom miera nezamestnanosti by mala kulminovať v budúcom roku niekde na úrovni pod 8 %. Následne by mohla klesnúť v roku 2022 na úroveň niekde nad 7 %. Tento rok z dôvodu krízy zaniklo približne 70 tis. pracovných miest a vidíme riziko aj ďalšej straty pracovných miest. Podarilo sa nám ochrániť vďaka vládnym opatreniam ďalších 60 tis. pracovných miest. Prekvapenia z tretieho štvrt'roka samozrejme majú pochopiteľne aj mierne pozitívny vplyv na rast miezd a to primárne vďaka nárastu odpracovaných hodín, čiže rastú nám aj nominálne mzdy aj v tomto roku, samozrejme máme tu aj nejakú infláciu, čiže náš odhad rastu reálnych miezd v roku 2020 je niekde na úrovni 1 %. Tu si treba aj uvedomiť, že rast miezd v tomto roku bol primárne ťahaný verejným sektorom, pripomíname 10 % indexáciu miezd pre rok 2020 a predtým v roku 2019. S naštartovaním ekonomiky v ďalších rokoch sa predpokladá aj dynamický rast miezd aj v súkromnom sektore a reálna mzda by v roku 2021 mohla už dosiahnuť úroveň vyše 4 %, nominálne budeme atakovať päťpercentnú hranicu a potom následne v roku 2022 by reálna mzda mohla rásť niekde na úrovni vyše 3 %. Pár slov o verejných financiách – toto celé aktuálne dianie znamená, že deficit verejných financií v tomto roku by mal dosiahnuť podľa nás úroveň 6,6 % hrubého domáceho produktu, tzn. odhadujeme lepšie čísla ako sú obsiahnuté v odhade v štátnom rozpočte na budúci rok a vnímame to tak, že deficit by mal potom postupne klesať k 4 % v horizonte ďalších troch rokov. Samozrejme hovoríme aj o kulminácii dlhu, ktorý by sa mal niekde usadiť, niekde na úrovni tesne nad 60 %. Takže situácia sa síce postupne zlepšuje, ale veľký pozor si musíme dávať na prehnaný optimizmus, a preto na záver krátko v štyroch bodoch k rizikám, ktoré tu s nami naďalej ostávajú. Tým prvým hlavným rizikom je samozrejme pokračovanie pandémie, mení a zmení svetovú ekonomiku, táto pandémia urýchli štrukturálne zmeny v ekonomikách, ale aj v spoločnosti ako takej. Pandémia posilní digitalizáciu a tu potrebujeme v maximálne

možnej miere využiť kombináciu vlastných zdrojov, ale aj zdrojov Európskej únie. Mám na mysli hlavne NextGenerationEU - plán obnovy alebo fond obnovy a rozpočtu Európskej únie na najbližších sedem rokov a všetky tieto prostriedky by mali byť koncentrované na modernizáciu našej ekonomiky. Ďalším rizikom veľmi aktuálnym je samozrejme brexit, naďalej veľká hádanka a riziko. Tu treba povedať, že do našich predikcií je zakomponovaná v podstate dnes ako Base 1 - základný scenár nedohoda, tzn. akákoľvek dohoda by znamenala pozitívne riziko na vývoj európskej, ale aj našej ekonomiky v budúcom roku. Ďalším rizikom je fiškálna politika, jej podpora pre ekonomiku ostáva naďalej najzásadnejšia. Každé predčasné a neuvážené a nekoordinované ukončenie podporných nástrojov, by mohlo narobiť naozaj veľá škody, rovnako je potrebné na ďalšie kolo podpory mať ďalšie zdroje, tak ako si to situácia vyžiada aj v týchto dňoch a hodinách. No a v neposlednom rade je tu vakcinácia, pretože najväčšie riziko v sebe aj naďalej nesie šírenie pandémie, jej načasovanie a škála vakcinácie je v podstate kľúčovým pozitívnym rizikom, ale môže sa stať negatívnym, ak toto cvičenie nezvládneme. Od pandémie budeme mať konečne pokoj až vtedy, keď zaočkujeme dostatočne širokú masu obyvateľstva a to u nás a samozrejme aj v zahraničí. Dovtedy bude pretrvávajúť neistota, tá tlmí aktivitu aj investičnú aj spotrebiteľskú aj u nás aj v zahraničí a naozaj pre zotavenie, akékoľvek zotavenie ekonomiky je kľúčové, aby po potvrdení účinnosti a bezpečnosti vakcín došlo k ich čo najrýchlejšiemu a plošnému použitiu. Toľko na úvod z mojej strany.

Peter Majer, hovorca NBS

Ďakujem pekne, pán Ódor nech sa páči.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Dobrý deň, vítam vás aj ja opäť na pôde Národnej banky Slovenska. Hovorili sme, že je to zimná prognóza, trochu je aj taká vianočná, tzn. že dáva nádej do budúceho roka. Pán guvernér veľmi podrobne vykreslil celú tú situáciu, že čo spôsobuje zmenu prognózy - a to predovšetkým to, že naozaj priemyslu a exportérom sa darilo extrémne dobre v tom treťom štvrtroku a súvisí to, samozrejme, aj s tým, že svetu alebo teda našim obchodným partnerom sa darilo veľmi dobre, až prekvapujúco dobre, a preto tie čísla idú trochu lepšie, ale okrem toho ako uvidíte ešte na ďalších grafoch nám naďalej pomáha aj relatívne robustná domáce spotreba, tzn. že obyvatelia svoju spotrebu neznížili tak výrazne počas pandémie ako napríklad v mnohých iných západných krajinách. Takže pán guvernér to dobre zhrnul, ja by som len možno naozaj v krátkosti vykreslil niektoré ďalšie aspekty tej prognózy, tak samozrejme, vždy je namieste

otázka – a vy ste čo urobili preto, aby to bolo lepšie a tuto môžete vidieť ako sa menia medzi tými prognózami naše menové podmienky, že do akej miery aj keď, samozrejme, v pandémie musí hrať prím vždy fiškálna politika, ale menová politika musí urobiť maximum pre to, aby ekonomika mohla fungovať, aby kolesá našej ekonomiky boli naolejované dobre a tuto môžete vidieť do akej miery tie úrokové sadzby či už krátke alebo dlhodobé sa posunuli smerom nižšie a pomôžu ľahšie sa financovať aj podnikom aj obyvateľstvu. Na ďalšom grafe naľavo vidíme ten hlavný rozdiel tej prognózy oproti predošlej, tzn. že tá červená čiara oproti tej predošlej prognóze, čo ukazuje zahraničný dopyt po tých slovenských tovaroch, tak veľmi výrazne rastie, tzn., že naozaj sa mimoriadne darilo aj priemyslu aj exportérom. Ako uvažujeme do budúcnosti môžeme vidieť na tom ďalšom grafe, kde vidíme také divné písmeno M, ale to nič iné neznamená len tie dve vlny pandémie a zatiaľ v tej našej prognóze ako vidíte aj vzhľadom teda na ten optimizmus, čo môže priniesť dobre zvládnutá vakcinácia - dôležité sú aj slová dobre zvládnutá - že už tam nemáme tretí kopec, že máme len dva kopce a ak by to tak bolo, tak naozaj do konca budúceho roka by tá situácia sa mohla nejakým spôsobom znormlizovať. Okrem toho, ako spomínal už pán guvernér, tak tieto čísla vzhľadom na to, že ten tretí štvrťrok je zvyčajne silný a bol výrazne lepší ako predpoklady, ten štvrtý štvrťrok, ktorý býva taký relatívne slabší, už to nedokáže nejakým spôsobom aj napriek pandemickým opatreniam výrazne zmeniť. Práve preto sme zrevidovali náš odhad rastu hrubého domáceho produktu a tam môžete vidieť relatívne signifikantne, takže keď si pamätáte - na začiatku roka sme sa pohybovali niekde medzi – sme hovorili že 5 až 10 %, potom sme išli skôr vzhľadom na tie negatívne prekvapenia hore, ale tie negatívne pandemické prekvapenia boli menej zásadné v ekonomickej oblasti napriek tomu, že tá pandémia tá druhá vlna je silnejšia zo zdravotného hľadiska než tá prvá v Európe, tak tie ekonomické dopady sú oveľa menšie a to spôsobilo, že z toho ekonomického hľadiska skôr prišli pozitívnejšie správy napriek negatívnym zdravotným správam. A tu je vlastne vidieť veľmi pekne na ľavom grafe tie dva faktory, ktoré som spomínal, tam kde vidíte to naozaj parádne veľko – to je nič iné ako náš export, takže môžeme pekne vidieť do akej miery vlastne export dokázal úplne vykompenzovať v zásade tie veľké straty, ktoré prišli v tom druhom štvrťroku a toto pomohlo ekonomike a ako vidíme to menšie, také trošku rozľahané veľko – to je súkromná spotreba - a jedna dôležitá vec, že neklesla až tak výrazne ako v iných krajinách a zároveň tiež dokázala relatívne silno vykompenzovať tie straty. Zaujímavý je aj graf na tej pravej strane, kde môžete vidieť, čo vlastne z tej súkromnej spotreby pomáha našej ekonomike, tak to čo ťahá v týchto štvrťrokoch nadol je pochopiteľne sektor služieb - a asi je to čierna farba, čo sú tie služby- tak naši analytici to aj chceli aj možno farbou vykresliť, že naozaj tá situácia pre tie sektory nie je úplne ružová, ale skôr čierna, ale to čo

dokáže kompenzovať, sú iné sektory, kde zase tá spotreba je o niečo vyššia. Na trhu práce nedochádza k nejakým veľkým zmenám vo výhlade, aj keď tá situácia, samozrejme, musí byť o niečo lepšia, predovšetkým sa sústredím na mzdu. Vzhľadom nato, keď hovoríme o tom, že priemysel je lepší a v priemysle dosť veľa ľudí pracuje za hodinovú mzdu, takže ak tá produkcia sa vrátila vyššie, jednoznačne sa musela vrátiť aj mzda cez odpracované hodiny, takže preto revidujeme relatívne významne aj mzdový nárast a v súčasnosti očakávame nárast nominálnych miezd v tomto roku niekde na úrovni 3 %, čo vzhľadom na ten veľký dopad pandémie je podľa mňa stále veľmi dobré číslo, aj to pomáha nejakým spôsobom udržiavať súkromnú spotrebu. Pri inflácii v tomto a budúcom roku máme naozaj kozmetické zmeny 0,1, mínus 0,1 a zatiaľ teda platí, že najmä tie tovary a služby alebo ceny tých tovarov a služieb, ktoré sú regulované hýbu tým príbehom, ale pochopiteľne o niečo slabší spotrebiteľský dopyt brzdí trošku inflačný vývoj aj v iných sektoroch, ale zatiaľ ako vidíte, tie čísla sú v tomto roku niekde okolo 2 % a v budúcom roku pokles na 0,6 %. Podobne ako aj v minulosti, aj teraz, prinášame pre vás bodky a tie bodky znamenajú diapazón možných scenárov, lebo napriek tomu, že tá situácia je lepšia a pán guvernér zdôraznil aj riziká, ktoré stále pretrvávajú, bolo by možno celkom naivné teraz naskočiť na vlnu nejakého extrémneho optimizmu, takže aj preto naďalej rátame aj s možným miernejším scenárom do budúcnosti, kde vidíte, že napríklad pre rok 2021 tá bodka je len niekde okolo tých 2 %, čo sa týka rastu a ani v tých ďalších rokoch veľmi nevyskočí nad 3 – 4 %. Takže, to sú scenáre a na záver len v krátkosti ohľadom fiškálneho výhľadu, vo fiškálnej pozícii zatiaľ predpokladáme tie deficity niekde na úrovni 6,6 % v tomto roku a v budúcnosti by malo dôjsť aj vo väzbe na zlepšenie ekonomickej situácie k nižším schodkom a čo sa týka dlhu, tak dlh by sa mal pohybovať podľa nás niekde teda nad 60 %, takže posledný taký informatívny slajd je o tom, že koľko sme dali zatiaľ na protipandemické opatrenia, našim analytikom vychádza niekde na úrovni 2,2 %, z toho vlastné zdroje 1,5 a zvyšok z EÚ a keď zohľadníme aj druhú vlnu, tak pravdepodobne bude tam presah aj do roku 2021. Takže toľko naozaj v skratke ako sa pozeráme súčasne na vývoj a tešíme sa na Vaše otázky. Ďakujem pekne.

Rado Tomek, Bloomberg

Ja mám tri otázky na pána guvernéra. Jedna lokálna – vy ste pred tromi mesiacmi, neviem, či priamo vy alebo sa tu hovorilo, že tá spotreba domácností v treťom štvrtroku je puzzling, je prekvapujúca, nevysvetliteľná a keby ste sa k tomuto mohli vrátiť, ako to vidíte teraz – o tri mesiace, máme viac informácií, viac dát. A potom otázky skôr eurozónové - pán guvernér, ako vnímate dopad tých tvrdých lockdownov, ktoré sa teraz ohlasujú, napríklad nemecký, ako to ovplyvňuje ekonomický outlook, outlook pre oživenie budúci rok a potom - zaoberala sa

Európska centrálna banka aj otázkou, že vlastne rýchlo rastúci verejný dlh jednotlivých krajín bude komplikovať možnosť zvyšovania úrokových sadzieb, ak by sa ukázalo, že to by bolo v budúcnosti nevyhnutné? Ďakujem.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Dobre, tak my k tej prvej otázke spolu zareagujeme, lebo je to pohľad analytikov. Áno, my priznávame, že tým prvým číslam o relatívne malom poklese domácej spotreby sme - pochybovali o nich, aby som bol diplomatický, ale musím povedať, že aj cez čísla, cez eKasu, cez výber dane z pridanej hodnoty, cez ďalšie podporné ukazovatele nemáme inú šancu, len proste týmto číslam dôverovať a je to aj druhá strana mince a to je rast úspor, ktorý je tiež u nás nižší ako v iných krajinách. Takže, je toto evidentne fenomén, ktorý nás v podstate veľkou mierou v podstate odlišuje od väčšiny ďalších krajín. Treba povedať, že nejaký podobný fenomén sme tuším zažili aj v kríze v roku 2008 a v roku 2009, tiež sa veci u nás vyvíjali inak ako vo väčšine krajín eurozóny. Takže tento fenomén nám, samozrejme, v reálnom čase vôbec neškodí, videli ste to na grafoch, že je to jeden vlastne z pozitívnych príspevkov k ekonomickému rastu a, samozrejme, stále tu zostáva otázka, že čo ďalej, pretože máme tu prostredie, v ktorom o chvíľu bude odznievať asi je to jedno z najefektívnejších opatrení – a to je odklad splátok. To v reálnom čase zažijeme v mesiacoch január až marec, kde väčšina z tých 127 tis. odložených úverov sa začne rozbiehať na opätovné splácanie a musíme len dôverovať, že rast miezd a stav na trhu práce bude v podstate kompenzovať riziká spojené s neschopnosťou splácať a ak by tá neschopnosť splácať bola na úkor zníženia spotreby, tak sú to zase potom nejaké negatívne javy. Takže, toľko asi z mojej, strany, poprosím ešte...

Ľudovít Ódor, viceguvernér NBS

Áno, to je otázka, ktorou sme sa zaoberali aj na Bankovej rade, že do akej miery vieme vysvetliť toto správanie – tak sú nejaké rôzne teórie, že možno ľudia to vnímali viac ako nejakú jednorazovú vec, možno môže to vyplývať z toho, že rozdelenie príjmov máme trošku iné a v tých bohatších krajinách bola odložená veľká spotreba práve pri tých bohatších domácnostiach, a preto tam tá miera úspor narástla, ale zatiaľ sú to len v rovine teórií, budeme potrebovať podrobnejšie dáta a nejaký časový odstup, aby sme to zodpovedali, ale z budúceho hľadiska to má tú implikáciu, že kým v eurozóne oživenie je založené vo veľkej časti v tom, že tá miera úspor sa vráti na nejaké normálne úrovne, tak u nás týmto - aj keď sa vráti, tak nemôžeme počítať s veľkým impulzom, to znamená, že kým v tých iných krajinách v budúcnosti môže dôjsť práve z tej súkromnej spotreby veľká pomoc pre ekonomický rast, tak

u nás to môže byť len v miernejšej miere, keďže ani ten pokles nebol veľmi silný, takže má to implikácie pre budúcnosť, ale ešte tú hádanku sme celkom nevyriešili.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Dobre a ďalšie eurozónové otázky - no chcem povedať, že v tom našom poslednom rozhodnutí z minulého týždňa a v tom našom videní situácie v eurozóne už boli zohľadnené aj rozhodnutia, ktoré vyplývajú zo snahy zvládnuť aj druhú vlnu pandémie. Tu si treba uvedomiť, že situácia v Európe je veľmi fragmentovaná, to znamená - geograficky druhá vlna neprišla a neodzníeva, nevrcholí vo všetkých krajinách v rovnakom čase. My máme veľkú podobnosť, samozrejme, s regiónom a s Nemeckom a mimochodom máme veľkú podobnosť aj v ekonomickom vývoji práve s Nemeckom, čo asi nie je žiadne prekvapenie, aj historicky, to znamená - aj krízy, aj konjunktúra je s nemeckou ekonomikou historicky previazaná práve na Slovensku vo veľkej miere. Takže nemyslíme si, že by sme tieto rozhodnutia mali teraz nanovo nejak posudzovať, hej. Tá prísnosť opatrení - sme poučení všetci z prvej vlny, z lockdownov, ktoré odzneli na jar okolo Veľkej noci a odznievali v podstate až do začiatku leta. Vnímame to tak, že sú tu lepšie ekonomické čísla, lepšie fundamenty naprieč celou Európou a vnímame to aj tak, že možno aj tie isté druhy opatrení už urobia menej škôd, tak vlastne pracujeme s číslami. A chcem ešte povedať, že to rozhodnutie z minulého týždňa bolo podľa mňa veľmi sebedomé a odrážalo mieru istoty z hľadiska primeranosti reakcie. A otázka dlhov - tak otázku dlhov máme, samozrejme, na zreteli, všetkým nám je jasné, že nič v živote nie je zadarmo a vnímame to tak, že keď odzníe pandemická kríza ako kríza medicínskeho charakteru, tak vlády eurozóny, ale aj ďalšie vlády sveta budú musieť predstúpiť pred finančné trhy s veľmi kredibilným plánom konsolidácie, to znamená postupného návratu dlhov na prijateľnejšie úrovne, zároveň, samozrejme, bojujú s fenoménmi ako je starnutie obyvateľstva, zvyšujúce sa náklady na zdravotnú starostlivosť a všetky tie fenomény, ktoré tu máme aj z predpandemického obdobia.

Vlado Amrich, redaktor RTVS

Dobrý deň prajem, ja by som mal také otázky menovo-politického charakteru skôr. Tá prvá by sa vrátila ešte k Bankovej rade - pár Bankových rád dozadu, myslím, že to bolo v polovici októbra, kedy Banková rada v podstate odklepla používanie tých garantovaných úverov cez Eximbanku v menovo-politických operáciách. Aký bol zámer vlastne tohto opatrenia a prečo tam napríklad nie je zahrnutý Slovenský investičný holding?

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Tam je to vlastne štandardná politika ECB, ktorá hovorí o tom, ktoré veci, ktoré kolaterály môžeme zobrať, takže to ani nebolo rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska, to sú prevzaté pravidlá vlastne z eurosystému.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Je to mechanická reakcia, je to proste mechanicky prevzaté vlastne z legislatívy de facto, ktorú tvorí Európska centrálna banka a také opatrenia prechádzajú aj pripomienkovým konaním cez všetky centrálné banky v eurozóne.

Vlado Amrich, redaktor RTVS

Ja len preto, lebo tých eximbankových úverov je relatívne málo, že či to vôbec ako má zmysel, ale rozumiem. Druhá otázka by bola k čerpaniu prostriedkov slovenský bánk cez TLTRO III, to od júna bolo 3,5 miliardy, čo je teda významná čiastka - na jednej strane tam bolo ako to osladienie nejakých podmienok zo strany ECB, na druhej strane tam bolo zrušenie bankového odvodu v slovenskom prostredí. Tie peniaze sú teda asi pasíva, že či teda v podstate to zrušenie bankového odvodu ako keby zjednodušilo prenos menovej politiky na Slovensku alebo teda tak zjednodušene povedané, že či teda banky boli ochotnejšie brať si tie peniaze, keď už nemusia z nich platiť tých 40 základných bodov.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Zrušenie bankového odvodu má samozrejme mnoho dopadov, je to také, proste, opatrenie, ktoré má mnoho efektov, ale my ho kľúčovo vnímame cez finančnú stabilitu, to znamená cez kapitálovú vybavenosť a cez tvorbu zisku ako takého. Sme v období, keď v podstate už vieme asi aj presne prejednať odhad ziskovosti bánk pre tento rok, ktorý je do veľkej miery, samozrejme, ovplyvnený aj pozitívnym faktorom zrušenia bankového odvodu fakticky od polroka, ale aj negatívne zase tvorbou opravných položiek. My všetky tieto procesy, javy monitorujeme - rôzne komerčné banky, rôzne bankové domy majú rôzny typ politik hlavne pri tvorbe opravných položiek, ale ten celkový dopad je významný, ale nie tak významný, aby ovplyvnil kapitálovú primeranosť. Náš odhad je, že zisk v tomto roku, zisk bánk v tomto roku klesne o 33 %, o tretinu. Toto je v podstate odhad, s ktorým pracujeme. Ak hovoríme o TLTRO a o proste cielenej pomoci z hľadiska likvidity - my sme radi, že naše komerčné banky sa po dlhom mlčaní ako keby zaujímali o tento nástroj, ktorý je veľmi populárny v iných krajinách a geograficky naozaj je takou - by som povedal - sladkou odmenou, aj odmenou za - by som povedal - také obozretné správanie sa, pretože tiež si to nemôže dovoliť každý, ale keďže naše

banky sú vo veľmi dobrom stave, tak sú schopní aj proste tú arbitráž využiť, samozrejme, vo svoj prospech a my sme radi že – teda myslím úrokovú arbitráž – a my sme radi, že je to vlastne zdroj dodatočnej likvidity, ktorá sa môže objaviť v našej ekonomike a ktorá je aj potrebná, aby sa objavila z pohľadu verejných a súkromných investícií. A to je veľmi dobre vidieť zase na raste úverov, ktorý ako keby - v tomto sme zase jedna pozitívna výnimka – patríme k premiantom, máme druhé – tretie miesto v raste aj korporátnych úverov, aj úverov na bývanie pre obyvateľstvo, takže tam vidíme ako keby pandemická kríza a následná ekonomická kríza sa v oblasti financovania neprenášala jedna k jednej, definitívne nie. Ďakujem.

Richard Juriš, televízia JOJ

Pán guvernér, spomínali ste brexit, že rátate s nedohodou. Je to také skôr, že ako klasická NBS opatrnosť alebo teda - nečakáte dohodu? A druhá otázka - v rámci tých rizík sa spomínala dosť často v rámci minimálne v nejakej rovine neistoty Trumpova administratíva, strašenie tým, že budú clá na autá, atď.. Myslíte, že aspoň touto novou administratívou odpadá ako keby taký strašiak pre tú našu exportnú ekonomiku? Ďakujem.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Tak áno, je pravdou, ono sa to možno ťažko politicky korektne hovorí, ale je pravdou, že výsledok amerických prezidentských volieb znamenal - akoby je pozitívnym rizikom pre vývoj hlavne globálnej ekonomiky. Treba si uvedomiť, že Slovensko je veľmi úspešným príkladom globalizácie a trendy, ktoré sa začali presadzovať hlavne v oblasti medzinárodného obchodu v posledných rokoch boli úplne v rozpore s našimi záujmami. Videli ste grafy medzinárodného obchodu a exportu ako - do akej miery máme vlastne rezistenciu voči šokom, ktoré sme teraz zažili aj z hľadiska narušenia subdodávateľských vzťahov. Toto sú všetko vlastne tie drobné tehličky, pozitíva, ktoré stavajú ten pozitívny príbeh, ktorý vám dnes môžeme prezentovať. Jedna časť je možno prekvapujúca, to je ten malý prepád domácej spotreby, kde by ste mohli cítiť aj akýsi druh neopatrnosti na Slovensku, ale rezistencia exportu, resp. nášho medzinárodného obchodu je veľmi pozitívnou správou, a to aj v čase, keď vieme, že naša ikona nášho priemyslu - automobilový priemysel - prechádza obrovskými štrukturálnymi zmenami. To znamená, my sme naozaj začiatkom roka mali veľké obavy súhry viacerých negatívnych faktorov, a to jeden teda – štrukturálne zmeny v automotive ako v takom, tzn. prechod z klasických motorov na výrobu elektrických a iných alternatívnych motorov a účasť slovenských fabrik na tejto zmene v kombinácii so samozrejme - s prepadom dopytu a ten bol viditeľný v prvých mesiacoch, pretože to bol šok, globálny šok a prerušenie vlastne aj logistiky

ako takej, ale vidíme, že sa proste aj veľké nadnárodné firmy, ale aj siete subdodávateľov vedeli s týmto vysporiadať aj s nejakými následnými efektami, ktoré my budeme samozrejme skúmať. Sú tu úvahy o tom, že v oblasti subdodávateľských vzťahov v budúcnosti nadnárodné firmy možno budú preferovať kratšie vzdialenosti na dodávku subdodávok - ako byť - súc poučený situáciou, ktorej museli čeliť v tomto roku. Takže z tejto skúšky sme vyšli pozitívne, ak hovoríme o návrate - samozrejme Bidenova administratíva dáva jasné signály proste zmeny prístupu, ale to napätie medzi ekonomickými centrami – Čínou a Spojenými štátmi do istej miery tu zrejme ďalej bude pretrvávať, lebo má to proste aj geopolitický rozmer. Čo sa týka brexitu – tak toto je proste čarovanie z kávy a my sme uprednostnili veľmi taký, by som povedal, pragmatický prístup, ktorý je podľa mňa viditeľný ako z výsledkov z každého jedného stretnutia predstaviteľov Európskej únie aj britskej vlády, takže ten realizmus je tu v podstate namieste a, samozrejme, dohoda príjemne prekvapí nás všetkých a určite si ju prajeme.

Richard Juriš, televízia JOJ

Vlastne, keď bude vakcína, brexit dopadne dobre a zmierni sa toto napätie, tak nám bude sveta žiť?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Tak budeme mať druhé Vianoce, áno, keďže tieto asi nebudú také ako sme si predstavovali. A zase Vianoce dvakrát za rok nie sú žiadnym smutným príbehom.

Dominika Zmušková, Hospodárske noviny

Píšete tu, že vlastne program EÚ pre budúce generácie by mohol vymazať približne tretinu strát, ktoré kríza mohla ekonomike natrvalo spôsobiť. Vlastne pán premiér a minister financií včera už predstavili nejaké ich konkrétne predstavy, že ako ich hodnotíte a že či máme dosť dobrý plán, aby to urobilo takýto efekt?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Tiež poprosím, aby sme obaja reagovali, ale asi je to skoro ešte hodnotiť ako písmenká na papieri - ako je to proste príliš skoro, ale keď sme si prebehli naše priority, my sme veľmi transparentne avizovali pred pár týždňami, čo naša expertná analýza hovorí a my sme si pomenovali päť plus jedna oblastí, tzn. dohromady šesť oblastí, kde by sa Slovensko malo koncentrovať pri použití týchto peňazí, tak vnímam to tak, že vo veľkej miere sa to kryje, samozrejme, detaily budú veľmi dôležité.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Ja už len dodám to plus jedna, to je tá implementácia, že my sme sa vyjadrili viackrát, že nebojíme sa o to, že by bol nejaký plán, ktorý by bol nekonzistentný alebo nereflektoval na slabé stránky slovenskej ekonomiky, ale extrémne kľúčové bude ako to budeme realizovať, lebo v minulosti sme európske peniaze nevedeli veľmi efektívne využiť v našej ekonomike, takže preto to plus jedna, tá implementácia je úplne kľúčová.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Treba si ale pozrieť v analýze aj v našej aj Európskej centrálnej banky ako sa vlastne odhaduje pozitívny impulz na ekonomický rast, ktorý - centrálna banka to vnímajú veľmi realisticky, to znamená – žiadne zázraky, ak si dobre pamätám, nejakého pol percenta ekonomického rastu v celkovej eurozóne by mohlo prichádzať v tých - v priemere najbližších siedmych rokoch a v tých prvých rokoch ešte oveľa menej, samozrejme - menej teraz a viac neskôr z hľadiska štartovania týchto programov. Tu si treba uvedomiť, že tento typ programov sa zvykne niekedy proste strácať v džungli európskych predpisov a chůťok európskych byrokratov a že tomuto problému nie sme vystavení len my, ale aj ďalšie krajiny a zo skúsenosti aj minulej budem vždycky tvrdiť, že kvalita toho minútia tých peňazí má prednosť pred rýchlosťou a celkovým objemom. To by sme si mali zrejme všetci uvedomiť a to nebude jednoduché aj z hľadiska kvality našich inštitúcií, ktoré to majú realizovať a sme naspäť pri téme implementácie.

Dominika Zmušková, Hospodárske noviny

Ešte by som sa spýtala na opatrenia vlády na pomoc podnikateľom, že či v tomto momente sú podľa vás dostatočne štedré a či možno práve pre tie služby by sa nemali ešte nejaké ďalšie projekty, programy prijať. Ďakujem.

Peter Kažimír, guvernér NBS

To je ťažko reagovať, lebo museli by sme byť schopní v podstate sa vžiť do kože tých jednotlivých majiteľov a zamestnancov hlavne mikropodnikov, ktorí sa naozaj v tej spleti zase pravidiel, ktoré síce ponúkajú nejaký typ pomoci, môžu strácať. V zásade by malo platiť pravidlo, že ak sa robí nejaký typ reštrikcie, ktorý je vyvolaný potrebou proste zníženia mobility kvôli pandémie, tak by ešte pred tým podľa mňa mal byť jasný druh kompenzácie, čiže možno je to ideálny svet, ale bolo by fajn vedieť, že keď nastane takýto typ reštrikcie, tak je tu akési menučko, k tomu zodpovedá takýto typ nejakej refundácie alebo kompenzácie, a to by podľa

mňa veľmi zľahčilo aj vláde, ale aj politickým elitám schopnosť predávať tieto nepríjemné opatrenia. Tie opatrenia sú naozaj nepríjemné a nie sú populárne a platí sa za ne vždycky politická cena, ale istý systém by tu mohol určite viac pomôcť a pomohlo by to aj tej nálade a schopnosti veriť v to, že napríklad to, čo vravíme my, že sme sa schopní dostať v ekonomickej oblasti na predkrízové obdobia už v druhej polovici budúceho roku, že to môže byť naozaj pravda. Lebo s tým je potom aj naozaj spojená podľa mňa ochota ľudí sa napríklad očkovať, využiť tieto vakcíny, to všetko to je proste pospájané, ale treba si uvedomiť, že ak dneska vlastne vytvárame akúsi možno ružovú ponuku v tom, že naozaj v druhej polovici budúceho roka by sme mohli žiť podobne, ako sme žili koncom minulého roka, tak na to treba proste splniť nejaké podmienky a dnes hovoríme, že tou najdôležitejšou je bojovať s pandémiou a to proste verifikovanými a vyskúšanými vakcínami a to je jediná cesta, ktorú dneska my vidíme. A to nehovoríme z pohľadu centrálnych bankárov, ale aj z hľadiska aj vedeckých kapacít, ktoré okolo seba má sústredená aj Európska centrálna banka a ďalšie expertízy okolo centrálnych bánk.

Peter Majer, hovorca NBS

To je od nás na tento rok zdá sa všetko, ďakujeme, že ste prišli a v mene celej banky prajeme pokojné a krásne sviatky.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Buďme všetci zdraví, ďakujeme.